XIII. évfolyam. Székelyudvarhelytt, 1910. május 8. 19. szám.

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet“ hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél evre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Tanitóknak egész évre 6 korona

Felelős szerkesztő: Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számittatnak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér dija előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Székely kerületek.

Székelyudvarhely, május 6

A közelmult évek társadalmi agitácziói között legnagyobb érdeklődést a székelykérdés keltett, hogy az agitáczió elenyésző csekély eredményre vezetett a mi a közérdeket illeti, az nem az önzetlen munkások hibája volt.

Soha a székelységet illető kérdések közé politikát nem engedtünk vegyiteni. Kerestük az egyesitő, összeforrasztó erőket. Pártkülömbség nélkül akartunk foglalkozni a nagy, a megdöbbentő pusztulással, annak okaival, a mely a magyarság védbástyáját rohamosan porlasztja.

Itt az ideje azonban, hogy egy pár őszinte szót a politikai erkölcsök hallatlan züllésről szóljunk. És ezt teljesen függetlenül minden párt érdektől, tisztán a morál szent nevében tesszük

A politikai pártállás vagy nézetváltoztatás magában véve alig kritizálható joga az egyénnek, vagy a kerületnek. De lehet-e megbotránkozás indulata nélkül szólani az erkölcsök, a becsület tervszerü pusztitásáról, a mi a képviselő választások alkalmával évtizedek óta üzetik a székelyek közt.

Gazdag tőkepénzesek, vállakozók, fiskálisok szállották meg a kerületeket, — és itt az egész Székelyföldről beszélünk — kik mind Budapestről jöttek és mind aranyhegyeket igértek és — adtak is.

Soha nem hallott formájában lépett fel a lélekvásárlás.

Volt került, hol a mellett, hogy a kerület minden választója bőséges pénzbeli ajándékban részesült, a főkortesek ezereket érő ezüst és arany evőkészleteket, ékszereket kaptak, egyesek adósságait kifizették, négy lóval, hintóval honorálták.

Van kerület, hol a választók többsége társulattá szervezkedve, fejenkénti évi járadékot huz, a mellett a választásnál nagy pénzeket oszt fel, van kerület hol előre meghatározott összeget 20000 forintokat penget le a képviselőjelölt, ki persze egyhangu lelkesedéssel lesz képviselővé választva.

Oly hihetetlen nagy összegekkel vásároltatnak meg a kerületek, hogy arra gondolni sem lehet, hogy itt az érvek, meggyőzések hatalmával győzni lehessen; a jelölt (bármilyen párton lévő legyen is) a saját maga pártjának szép szóval, tiszta magyarázattal nyerje meg a választókat.

Hova vezet ez? A választók mindenütt a székelyföldön igen kis, csekély, napról-napra apadó töredékét képviselik a község lakosságának. A legtöbb régi gögös öreg ember. A csekély számu választók az aranyesőnek ellent állani nem tudnak, azt a jelöltet segitik szavazataikkal diadalra, a melyik jobban győzi pénzzel. Ki beszél itt elvről, meggyőződésről. Menyit adsz uram? — ez a kérdés járja.

Hiszen lehet hallani visszaélésekről — romlott választó kerületekről — de olyan hirhedt választó kerületek, mint a székelyföldiek nincsenek sehol.

A legczifrább a dologban azonban az, hogy mindezen gyönyörökért és kiváló boldogságért még a jelöltek fizetnek 10—20—30, helyenkint talán 100 ezer koronát. No hát ennél bolondabb dolgot még nem látott a világ! Itt tehát akarva, nem akarva azt kell mondani hogy — pont! Ezen perverz lélekvásárlás komoly birálatra érdemes, mert hogy ezen segiteni nem lehetne, az csak mesebeszéd. Ezen lehetne segiteni, csak akarni kell és elég szomoru és hazánkat megbélyegző dolog, hogy eddig tűrik a vagyontrabló és családokat tönkretevő garázdálkodásokat.

Idegen emberek előtt az megfoghatatlan dolog, hogy nálunk a kerületnek ára van, mint egy cocottenak, hol több, hol kevesebb, az a kerület korrupczijának mértékétől függ. A jelöltek ezen eladó tárgyakat azután ugy nevezik, hogy „olcsóbb“ kerület vagy pedig „embernyuzó“ kerület. Ugy-e, mily szemoruan sajnos dolog az, hogy a haza szentélyével, a haza oltárával ily szoros összeköttetésben álló dolgoknak ily kufár terminus technikusok van? Hogy azután a „nyuzáshoz“ annál könnyebben hozzáférhessenek a haza érdek nélkül napszámosai, a sok kortes, a szép „geschefthez“: még törvényes utat is nyitottak ezen nagylelkü alakoknak, akik sub titulo fuvardij, napidij, zászló, stb. törvényvédte titulus alatt derüre-borura üzik a szavazatvásárlást is és ráfogják a legtisztább lelkü szavazóra is, hogy az is csak pénzért kapható, jelölt fizess!

Itt alolról kell meginduljon a megtisztulás folyamata. A választói jog kiterjesztése lenne az első lépés.

Jupiter és a Sors istennői.

— Essays of Addison-ből: *Kónya Kálmán.* —

Különböző levelezőim közt, kik hozzám fordulnak tanácsért és az ország minden részéből felküldik hozzám eseteiket, nincsenek, a kik sürgősebbek volnának előttem és a kiknek hajlandóbb volnék válaszolni, mint a Panaszkodók. Egyikük morajló folyam partjairól keltezi hozzám levelét, hol a magányban az isteni Klarisszáról szokott tünődni és a hol most alkalmas ugrást keres, melyet, mint mondja, kész megtenni annak az elbüvölő hütlen asszonynak elvesztése miatt, hogyha segedelmére nem leszek. Másrészt szegény Lavinia épannyira sürget a vigasztalásért és oly kétségbe van esve Philander állhatatlansága miatt, hogy — a mint nekem mondja — levelét is egyik kezében pennával, másikban — harisnyakötőtüvel irja. Egy régi norfolki familiából való gentleman csaknem eszén kivül van egy agár miatt, mely, miután tiz esztendeig elválhatatlan társa volt, megdöglött. Egyik, a ki hiszem is, hogy komolyan beszél, megható módon panaszkodik nekem feleségének elvesztésén; egy másik még meghatóbb módon pénzes erszénye miatt, melyet elvettek tőle a Bagshot-pusztán, mely veszteség — saját állitása szerint — nem is bántaná őt, ha azt a szegényeknek adhatta volna. Röviden, alig van szerencsétlenség az emberi életben, mely már levelet nem intézett volna hozzám.

Valóban bámulatos elgondolni, hogy az emberek mennyire képesek maguknak mindenből szomoruságot csinálni. Földek, házak, juhok, ökrök boldogságot, vagy boldogtalanságot teremtenek az értelmes teremtmények szivében. Sőt ismertem muflot, nyakkendőt, vagy gallért, melyek szilárd boldogsággá, vagy szerencsétlenséggé váltak. Egy öleb ezrek szivét törte meg. Flávid, ki öt gyermeket és két férjet temetett el, sohsem birt felülemelkodni papagályának elvesztésén. Egy-egy isteni teremtményt hányszor döntött már lázba egy bálon, vagy összejövetelen való elhanyagoltatása? Mopsza az utolsó álarczosbál óta mindig szobáját őrizte és élete nagyobb veszélyben forog onnan való kihagyatása miatt, mint Klarindáé, ki ott makacs hülést kapott. Pedig nem is e kedves teremtmények az egyedüliek, kik ily képzelt szerencsétlenségek miatt szenvednek. Sok iró szomorkodott el egy oly valaki birálata miatt, kit mindig idiótának tekintett; sok hőst döntött buskomor hangulatba, mert a tömeg nem süvegelte meg, mikor végig haladt az utczákon. Theron minden boldogságát a jól futó lóba, Szuffénusz az aranyozott kocsiba, Fulviusz a kék szalagba és Florió a tulipángyökérbe helyezi. Nem lenne vége, ha előszámlálnám azt a sok képzelt fájdalmat, melyek az emberi nemet nyugtalanitják. De minthogy a szerencsétlenséget nem a baj természetéből, hanem a szenvedő kedélyállapotából kell megitélni, olvasóimnak, kik akár valóságban, akár képzeletben boldogtalanok, egy allegoriát fogok bemutatni, melyért a költők atyjának és fejedelmének vagyok adósa.

A mint ebéd után karszékemben ültem, felvettem Homért és belemélyedtem Achillesnek Priámussal folytatott abba a hires beszélgetésébe, melyben elmondja neki, hogy Jupiter két nagy hordót tart maga mellett, melyeknek egyike áldásokkal, másika szerencsétlenségekkel van megtöltve; ezekből egy mismást készit minden ember számára, ki e világra jő. E hely oly rendkivül megtetszett nekem, hogy a mint észrevétlenül délutáni szendergésbe merültem, képzeletemet a következő álomra irányitotta.

Mikor Jupiter kezébe vette a világ kormányát, a természet különböző részei elnöklő istenségeikkel élükön bemutatták előtte hódolatukat. Egyik egy szélheggyel, másik egy magazin jégesővel és a harmadik egy rakás mennydörgéssel ajándékozta meg. A csillagok felajánlották befolyásukat, az óczeán beadta háromágu szigonyát, a föld gyümölcseit és a nap évszakait. A különböző istenségek közt, kik ez alkalommal udvarlásra megjelentek, a Sors istennői maguk előtt két nagy hordóval jöttek meg, melyeknek egyikét, a mint trónján ült, Jupiternek a jobb, másikát pedig a bal keze felől erősitették fel. Egyik az emberi élet minden áldásával, a másik minden szerencsétlenségével volt töltve. Jupiter uralma kezdetén, mivel a világot sokkal ártatlanabbnak találta, mint a minő az most e vaskorszakban, igen bőkezüleg öntött ki abból a hordóból, a melyik jobb keze felől állott; de a mint az emberi nem degenerálódott és méltatlanná lett az ő áldásaira, csapra ütötte a másik hordót, mely aztán megtöltötte a világot fájdalommal és szegénységgel, küzdelmekkel és betegségekkel, féltékenységgel és hamisággal, részegitő gyönyörökkel és idő előtti halállal.

Végre annyira felbőszült az emberi természet nagy romlottsága és az ismételt provokálások miatt, melyeket a föld minden részéről kapott, hogy, mivel elhatározta az egész nem megsemmisitését Deukalion és Pyrrha kivételével, megparancsolta a Sors istennőinek, hogy gyüjtsék össze mind azt az áldást, mit az emberek fiaira kiárasztott és tegyék félre, mig e világot a halandóknak egy erényesebb és érdemesebb faja fogja benépesiteni.

A három nővér azonnal megjelent e földön, keresve a különböző áldásokat, melyek ide leárasztattak; de a rájuk bizott feladatot sokkal nehezebbnek

Bizonyos az, hogy a béke első feltétele a választói jog reformja kell legyen. Addig azonban nem is egy, de több választást átélhet a Székelyföld. És pedig a régi alapokon.

Meg kell értse a nép, hogy az a pénz, a mivel a jelöltek, bármilyen pártállásuak legyenek is, elárasztják, százszorosan megtérül a jelölt uraknak, de a százszoros árakat, ők — a nyomorult nép fizetik. Meg kell értsék azt, hogy a választói jog közkincs, a nem választók joga is, nyilvános ellenőzés alatt áll annak gyakorlója. Ha elég nyomorult saját egyéni érdekeiért áruba bocsátani becsületét, polgártársai legfőbb jogait és érdekeit, meg kell tanitani a becsület fogalmára. A közvélemény ellenállhatatlan áradata seperje el azokat, kik pénzzel, vesztegetéssel homályositják el a székely név régi, szinte feledésbe menő tisztességét és becsületét.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely, május 7.

Becsempészett politika.

Apponyi mondotta most legutóbb a jászberényi beszédében: „Közéletünkbe becsempésztetett egy összbirodalmi politika, melynek külön dogmái vannak: a monarchia közgazdasági egysége, s a hadsereg összbirodalmi jellegének intránzigens fentartása.“ Ez a mondás jellemzi legtalálóbban azt az erőlködést, amit a hirtelen támadt kormánypárt a nemzet igazi érdekei és akarata ellen kifejt. Idegen politikát csempész. Ismételjük, hogy csempész; munkájának legfőbb jellemzője ennek a „csempész“ szónak a valódi, átgondolt értelme.

Aki csempészetet üz, az maga is tudja, hogy titkolni való dolgot cselekszik. Eltakarja tehát cselekvését, kijátszodja a ráfigyelők gondosságát, becsapja a vele szemben állók jóhiszeműségét, hogy az erkölcstelenségek sorozatának ilyen girbe-görbe utján belophassa a maga dugni való portékáját. Bő suba ám az a „nemzeti munka“, melynek békét ábrázoló külső szine csak arra való, hogy ne sejtsék alatta azt a borotvaéles fejszét, melylyel a nemzet gondolatvilágában az önérzetes küzdelmek gyökerét akarják kivagdosni. Elkedvetleniteni a nemzet vágyódásait, ezer és ezer alkalmatlansággal kifárasztani a nemzet önállósági törekvéseit, — ezt a szándékot csenik be a munka czégére alatt.

Megérthetjük igy, hogy megannyi aktuális közéleti kérdés miért csupán részletkérdés a kormánypárt előtt? Mért nincs programmja ezekre, illetve mért beszélnek erről a párt vezérei mindig másféleképpen, s mért tudnak mégis együttmaradni? Hát persze, nekik ezek a közéleti kérdések mind nem lényegesek. Ezekről ők a közönség különfélesége szerint adnak különféle nyilatkozatokat, mert az a fő, hogy a közönség jóhiszeműségét itt is, ott is megtéveszthessék. Megtévesztett, megzavart közönség kell nekik, hogy a nemzet egész társadalma kapkodó és céltudatlan tömeg legyen. Ez a céltudatlanság visz az akaratnélküliség felé, s ez az akaratnélküliség kell, hogy becsempészhessék a nemzetbe az idegen gazdasági érdekek igájába való kényszerü belenyugvást.

Csempészet folyik bizony, rut csempészet. Csak körül kell néznünk, hogy a népnek a helyzetről való igaz felvilágositása helyett miként korteskednek a munkapárti jelöltek. Halljuk, hogy függetlenségieknek mondják magukat. Ugy beszélnek, hogy ők akarják a nemzet függetlenségét, s nem azok, akik eddig is ezért küzdöttek. Hát mi az ilyen beszéd, ha nem ámitás? És miért van szükségük erre a hazugságra, hogy ők függetlenségiek? Azért, mert maguk is tudják, hogy a nép lelkében a függetlenség eszméje az átérzett, az igazi vágyódás, amit kibeszélni belőlük nem lehet. Nem is próbálják meg tehát a kibeszélést, hanem becsempészik magukat a függetlenség hamisitott védjegyével.

Sulyos visszaélés ez a nép jóhiszeműségével. Olyan, mint a varrógép-vigéczek szélhámoskodása, kik száz forintokért sóznak rá a naiv falusira semmitérő, linczerczáj portékákat. Hát iszen csak folytassák. A szélhámos vigécz se tér vissza többet abba a faluba portékát árulni, mert — nem mer visszatérni. Igy járnak a politika most grasszáló csempészei is...

Késői báróság.

A mult héten ismét esett hir egy uj bárositásról, s még a mostani sok zavarral bővelkedő időben is feltünést keltett ez az uj báróság. Egyrészt azt olvasták ki belőle, hogy a kormány nagyon megszorulhatott pénz dolgában, mert már a pénzszerzésnek báróságot árulló módjához is hozzányult. Másrészt igen élénk érdeklődés támadt az olyan ember után, aki valami nezezeteset tud az uj báró megjutalmazott érdemeiről. No mert ez a buta mob, ez az ugynevezett közvélemény gondolkodik is, kutat, mikor közüle erőszakkal kiemelnek valakit holmi csinált fényességbe. És birálatot is mond, hogy hát pezsgőgyártásért, meg borkereskedésért nem szoktak báróságot adni. Hiszen akkor még sok sok borpancsoló van, aki joggal tekintheti magát bárójelöltnek.

Szegény uj bárótól mi nem ezt a kritikát sajnáljuk se azt, hogy mennyi pénzébe kerülhetett a méltóságos czim. Mi egyszerüen azt sajnáljuk, hogy a báróságát igen későre kapta. Kezdenek az emberek beleszokni abba a rossz előitéletbe, hogy az ember nem a bárónál kezdődik, hanem a bölcsőnél. Ezt az ostoba társadalmat kezdi átjárni valami uj szellem, aminek az üres czimek divatja és hiu fényessége sehogyse imponál. Többre tartja az olyan embert, akit maga között dolgozni lát, mint az olyant, aki fölfelé ágaskodik és hatalmasokhoz igyekszik mindenáron dörgölődni.

Szóval, kezdünk benne lenni a demokráczióban. Nem kell több, csak egy emberöltő és ahogy a nemesi előnevek divatja már most nevetséggé vált, ugy nevetséges üresség lesz az uj nemzedékek előtt az efféle nemesi előneveknek minden további fokozata. Régi, történelmi időket keresztülélt családok neve előtt még történelmi emlékként, de *csakis* ekként megbecsüli a grófi, bárói czimet; ámde frissensült, tegnapi báróságokban nem fog látni semmi becsülésre méltó történelmi patinát.

Ezt a sorsot sajnáljuk szegény uj báróktól.

Néhai való jó Apafi Mihály idejében igen-igen gyakran megeshetett, hogy egy-egy jó ételért, frissiben adott üditő italért czifra kutyabőrt, nemesi adománylevelet kapott holmi szakács, kukta, vagy pinczemester. De az régen volt. Azóta sok viz lefolyt még a Vargapatakon is, s a nagy idők messzeségén keresztül az utódok bizonyos érdemeket tudtak szerezni még a pecsenyeszag, vagy italillat mellé, amitől a nemesi levelük párolgott. Most már az ő nemeslevelük is olyan dohos, olyan kopott pecsétü, mint a többi régi nemeslevél.

De az uj bárók, jaj-jaj szegények már nem érnek rá, hogy ezt a dohosszagot, ezt az ősiséget megszerezhessék. Dühöng már a demokráczia, s az ujdonsült bárók nemeslevele nem tud hozzajutni a történelmi dohossághoz. Akik pezsgőgyártásért kapták, azok nemeslevelén is legfölebb csak pinczeszag fog érezni... Szegény-szegény késői bárók!...

A Székely muzeum jelentése.

A Székely Nemzeti Muzeum most közzétett jelentésében ismerteti a muzeumnak Udvarhelyvármegyéhez való viszonyát is. Eszerint özv. Cserei Jánosné saját tulajdonát képező muzeumát 1877. márczius 10 én kelt alapitó levélben Háromszék-, Csik- és Udvarhelyvármegyék székely közönségének adományozta s egyben világosan kikötötte, hogy az egész székelység közvagyonát képező muzeumot e három megyéből alkotott választmány gondozza.

A gazdag és értékes adományt nevezett vármegyék elfogadták s éveken át szellemi és anyagi támogatásukban részesitették a muzeumot. Az 1882-ben megerősitett alapszabályok 6. §-a az alapitó-levél kikötésének eleget is tett, a mikor meghatározta, hogy „a Székely Muzeum ügyeit, egy Háromszék-, Csik- és Udvarhely vármegyék főispánjaiból, alispánjaiból, rendezett tanácsu városainak polgármestereiből álló Felügyelő-bizottság intézi.“

A Felügyelő-Bizottság azonban a három megye tulajdonát képező sepsiszentgyörgyi muzeum ügyeit egjobb akarata mellett sem tudta éppen szervezeténél fogva sikeresen intézni s 1890. május 3. óta egyetlen gyülést sem tartott.

Ily körülmények között, a mikor a felügyelőbizottság régen megszünt élni, illetve Csik- és Udvarhelyvármegye illetékes tényezői az alapszabályokban megállapitott jogaikkal nem éltek és kötelességeiket már 20—25 év óta nem teljesitették, az igazgató-választmány a muzem állandó csarnokának felépitése alkalmából szükségesnek itélvén alapszabályának megváltoztatását és igy ujabb szervezet megállapitását, az 1908. év folyamán terjedelmes s a muzeum egész történeti multját s fejlődését megvilágitó emlékiratban kért határozott feleletet Csik- és Udvarhelyvármegyék törvényhatóságától, hogy 1. kivánják-e a Székely Nemzeti Muzeumhoz való tulajdonjogukat jövőre fenntartani és 2. ha tulajdonjogukat fentartják, mekkora és miképpen biztositott állandó évi segélyezésben akarják részesiteni a muzeumot...

Csik- és Udvarhelyvármegyék törvényhatósági bizottsága hozott határozataival ugyanis egyszers smindenkorra véglegesen tisztázta a muzeum tulajdonjogát, sőt a 2-ik kérdésre adott feleletével mindkét vármegye uj működési tért, egyuttal azonban uj segédforrást is nyitott meg a muzeum számára.

Udvarhely vármegye törvényhatósági bizottsága 1908. deczember 19-én Székelyudvarhelyt tartott rendes közgyülésében tárgyalta az igazgató-választmánynak idevonatkozó 67—1908. sz. átiratát, s válaszképpen kimondotta, hogy a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Muzeumhoz való társ tulajdonjogát fenntartja, s annak erősbitése végett a saját külön kezelésben levő vármegyei muzeum tárgyait a Székely Nemzeti Muzeum kezelésébe engedi át.

Határozatában a tulajdonjog fenntartásának indoklásául szükségesnek tartotta annak a körülménynek hangsulyozását, hogy ezt a tulajdonjogot a Székely Nemzet Muzeum alapitója is biztositotta Udvarhelyvármegye részere. Aztán a muzeum tovább fejlesztésében, gyüjteményeinek szaporitásában Udvarhelyvármegye közönsége is jelentékenyen részt-

---

találták, mint a hogy képzelték. Először is a városokban, palotákban és udvarokban jelentek meg, mert e helyeken látszott legvalószinübbnek a siker; de a helyett, hogy ráakadtak volna arra, a mit e helyeken kerestek, nem találtak mást, mint irigységet, kinzó nyugtalanságot és a bal felől álló hordónak emezekhez hasonló keserü alkotó részei. Mig nagy meglepetésükre a megelégedést, vidámságot, egészséget, ártatlanságot és az életnek más lényegesebb áldásait a kunyhókban, félreeső helyeken és a magányban fedezték fel.

Volt még egy az előbbinél nem kevésbbé váratlan körülmény, mely nagyon megzavarta őket a Jupiter által rájuk bizott feladat teljesitésében. Ugyanis észrevették, hogy a különböző áldások szerencsétlenségekké korcsosultak és a különböző szerencsétlenségek áldásokká nemesedtek, a szerint, a mint bölcs, vagy balga emberek birtokába kerültek. Gyakran annyi szemtelen dölyföt és türelmetlenséget találtak a hatalomhoz tapadva, hogy az szerencsétlenséggé lett arra a személyre nézve, kinek megadatott. Az ifjukornak gyakran oly betegségei voltak, mik rozsszabbá tették az ifjuságot az öregkor gyöngeségeinél. A gazdagság gyakran oly szennyes zsugorisággal párosult, mi azt a legvigasztalanabb és legkinzóbb szegénység egy nemévé tette. Ellenkezőleg gyakran ugy találták, hogy a szenvedés a bátorság által dicsőségessé lett, a szegénység a megelégedésben elveszett, a rutság az erény által megszépült. Egy szóval, az áldások gyakran hasonlók voltak a rossz földbe plántált jó gyümölcsökhöz, melyek fokonként természetes izükből kiesve izetlenekké, vagy egészségtelenekké sülyednek le; a szerencsétlenségek pedig hasonlók voltak a fanyar gyümölcsökhöz, melyeket jó földben mivelnek és kellő beoltások, szemzések által addig javitanak, mig nemes és kellemes nedvtől lesznek duzzadókká.

Volt még egy harmadik körülmény, mely époly meglepetést okozott a három nővérnek, mint a megelőzők bármelyike. Ugyanis több oly áldást és szerencsétlenséget fedeztek fel, melyek nem voltak benne a Jupiter trónja mellett álló hordók egyikében sem, és mégis ép oly inditékaiul szolgáltak a boldogságnak, vagy a nyomoruságnak, mint azok bármelyike. Ezek ama fattyuhajtásszerü hamisitott áldások és szerencsétlenségek, melyeket nem az istenség keze vetett el, hanem maguktól nőnek fel az emberi teremtmények képzeletéből és hajlamaiból. Ilyenek: a ruha, czimek, helyzet, berendezkedés, álszégyen és alaptalan félelem a hozzájuk hasonló hiu képzelődésekkel együtt, melyek a jelentéktelen, gyönge és határozatlan lelkekben sarjadnak fel.

Igy nagy zavarban találva magukat a Sorsistennők, arra a következtetésre jutottak, hogy lehetetlen végrehajtaniok a nekik adott parancsolatokat első tervük szerint; a miért is abban állapodtak meg, hogy minden áldást és szerencsétlenséget egy nagy hordóba hánynak bele és ily módon nyujtják be azokat Jupiter lábaihoz.

E szerint is cselekedtek; a legidősebb testvér a hordó elé állva és apologiával vezetve be, a mit tettek, igy szólt: „Oh Jupiter, összegyüjtöttünk minden jót és rosszat, az emberi élet minden vigasztalását és nyomoruságát, melyeket ekként egy vegyes halmazban nyujtunk be tehozzád. Kérünk téged, temagad válaszd külön azokat jövőre, a mint bölcseséged jónak látja. Mert mi tudjuk, hogy senki nincs rajtad kivül, a ki képes volna megitélni, hogy mi okoz örömet, vagy bánatot az emberi teremtmény szivében és hogy mi bizonyul áldásnak, vagy szerencsétlenséget arra a személyre nézve, kinek ezek vagy másika adatik meg.“

vett s igy tulajdon jogának nemcsak jogi, hanem maga által szerzett tárgyi alapjai is vannak. Végül pedig magát a Székely Nemzeti Muzem jelentőségét fokozná le, ha abban az összes székelység tulajdonrészesedése helyett csak egy megye érdekeltsége érvényesülne.

Ezek hangoztatása mellett kijelentette még a törvényhatóság, hogy a saját kezelésében levő muzeumi tárgyak átengedésén kivül más szolgáltatást ez idő szerint nem adhat, rendszeres pénzbeli segélyezést nem igérhet meg, mert erre módja nincs.

A Muzeum igazgató-választmánya az Udvarhelyvármegyei muzeum anyagának átvételére *Csutak* Vilmos müzeumőrt Székelyudvarhelyre küldötte, a ki a muzeumi tárgyak átadásával megbizott dr. *Sebesi* János vármegyei alispánnál szeptember 26-án jelentkezvén, az ő utasitása alapján és intézkedései következtében másnap, szeptember 27-én, miután az udvarhelyvármegyei muzeum-egylet részéről *Molnár* Károly nyug. főreáliskolai tanár, muzeum-igazgató és *Dóesa* Jakab főreáliskolai tanár, könyvtárnok az Udvarhelyvármegye részéről kiküldött *Szabó* Gábor tb. főjegyző és *Pálffy* Aladár p. ü. számtiszt bizottsági tagoknak a rendben talált összes muzeumi tárgyakat és könyvtári anyagot átadta, — az eredeti leltárak alapján az egész muzeumi anyagot nevezett vármegyei bizottságtól átvette s nyomba a legnagyobb gondossággal ládákba csomagolva, vasuton Sepsiszentgyörgyre szállittatta.

Udvarhelyvármegyének ezen kezelésünkbe átengedett muzeumi könyvtári anyaga 1 albumból, 264 kötetből; 144 füzetből és 160 lappéldányból, azaz összesen 569 darabból; régiségtári anyaga 895 darabból, néprajzi anyaga 21 darabból, természetrajzi anyaga 14 darabból s igy az egész összesen *1499 darabból áll.* Oly szám ez, mely magában is világosan és érthetően hirdeti Udvarhelyvármegye áldozatkész hazafiságát.

S ha ezenkivül azt is tekintetbe vesszük, hogy az 1499 darabból igen sok, főleg a régiségtári csoport darabjai közül Udvarhelyvármegye, sőt az egész Székelyföld történeti multjára nézve jelentős értéket képvisel, valóban igaz hálát kell éreznünk Udvarhelyvármegye törvényhatósága és az Udvarhelyvármegyei muzeumegyesület minden egyes tagja, s az egész székely nemzet muzeumának hathatós támogatásában.

HIREK.

Székelyudvarhely, május 8.

Személyi hir. *Horváth* Iván pénzügyi tanácsos, a helybeli pénzügyigazgatóság vezetésével megbizott h. pénzügyigazgató, f. hó 2-án megérkezett és hivatalát 3-án át is vette.

Törvényhatósági közgyülés. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 14 én tartja május havi rendes közgyülését. A kibocsátott tárgysorozat hivatalos előterjesztéseket, választást, községi ügyeket, átiratokat ölel fel 172 pont alatt. Az átiratok közt szerepel Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyének a képviselőház márcz. 21-iki ülésén történt tettlegességek elitélése tárgyában kelt megkeresése.

Konfirmácziói ünnepély. A református egyházban a konfirmácziói ünnepélyt 5-én, áldozócsütörtökön tartották meg. A 93 növendék kikérdezése 4-ikén délután történt meg a templomban, mig vallástételük az ünnepnap délelőtt tartott istentisztelet keretében ment végbe, amikor alkalmi beszédet *Vajda* Ferencz esperes, urvacsorai beszédet pedig *Biró* Sándor kollegiumi vallástanár mondott.

A városi választók 1911-ik évi névjegyzéke. Székelyudvarhely város központi választmánya a jövő évi országgyülési képviselő választó jogosultjainak névjegyzékét revidiálván, azt megállapitotta. A megállapitott névjegyzék eredeti példánya, valamint az összeiró küldöttség által kihagyott választók névjegyzékének eredeti példánya a hirdető táblán *május hó 5 napján közszemlére kitétetett.* Miről az érdekeltek azon hozzáadással értesittetnek, hogy az 1899. évi XV. t.-cz. 146. és 147. §-ai értelmében: a) Névjegyzék ellen saját személyét illetőleg bárki felszólalhat. Ezenkivül mindenkinek jogában áll, azon választó kerületben, melybe tartozik, bármely jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt, a névjegyzék ellen felszólalni. b) A törvény 146., 147. és 151. §-ai szerint a felszólalások *május hó 5 től 15-ik napjáig adhatók be.* c) A felszólalásokat mindenki megteheti, s a ki a 147. §-a szerint felszólalni jogositva van, azokra május hó 16-tól 25. napjáig bezárólag, irásban észrevételeket nyujhat be. d) A felszólalásokról, valamint az észrevételekről, az illetők kivánságára térti-vevények adatnak. e) A felszólalások és az azokra tett észrevételek, Székelyudvarhely r. t. város központi választmányához intézendők és a szükséges okmányokkal felszerelve a város tanácsánál nyujtandók be. f) A város tanácsa köteles a felszólalásokat és észrevételeket külön sorrendben beiktatni s a záros határidő leteltével, az iktató könyvvel együtt a központi választmánynak azonnal megküldeni, vagy azt, hogy felszólalás nem adatott be bejelenteni.

A kollegium Dísztornája. Szép, lélekemelő látványban volt részük azoknak, akik a reform. kollegiumi „tornakör" mult vasárnapi disztornáján megjelentek, mert a vas szorgalom és fáradhatatlan munka valódi eredményét látták bemutatni. A közönség késése miatt csak fél 9 órakor lehetett megkezdeni az 1 és félórás programot, de ugy látszik, hogy közönségünk e rosz szokást már törvényerőre emelte és azt tartaná hibásnak, ha nem késne. A nyitány után a „Hunyadi induló" hangja mellett vonult be az ifjuság zárt oldalsorba; majd négyes sorokra szakadozva és távolságot véve felállottak a szabad gyakorlatokhoz. A pompáson sikerült szabadgyakorlatokat fabotokkal zenére végezték; valóban ügyszeretetre való buzgalommal. A harmadik és negyedik gyakorlat alatt szép harmonikus képekké alakultak az egyes mozgások. Ezután szertorna következett, de sajnos a hely szüke miatt az egyes szereken, csak egymásután lehetett gyakorlatokat bemutatni: Fokozatosan fölépitve gyönyörü gyakorlatokat mutattak be Bokor Lajos, Imreh János előtornászok vezetése alatt. Nyujton, korláton és lovon 7-es 7-es csapatokban. Utánna egy kilencz tagos mintacsapat végzett minden ütemzés és zene nélkül szabadgyakorlatokat, a melyek a közönség tetszését teljesen megnyerték. Majd versenyek következtek nyujtón, korláton és lovon, hol előirt gyakorlatokat végeztek igen nagy készültséggel. Pompásan sikerült gula zárta be a gyakorlatok sorát, melynek résztvevői szünni nem akaró tapsban részesültek. Ezután a versenydijakat adták át a nyerteseknek Zilahy Sebes József tornatanár még pedig Bokor Lajos VIII. o. t.-nak nagy ezüst érmet, Ördög Lajos VII. o. t.-nak kis ezüst érmet és Solymossy János V. o. t.-nak broz érmet. Ezenkivül elismerés illeti Imreh János VII. o. t., mint a ló csapat vezetőjét, továbbá Gisoin Demeter VIII. o. t., Kovács Elek VIII. o. t. és Molnár Andor VII. o. t., mint, akik a versenyekben részt vettek. Általában magatartásukról, munkájukról, szorgalmukról csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk. Gyönyörü sötétkék ruhájukkal impozáns megjelenésükkel már az első lépésnél kivivták a közönség tetszését, méltó elismerését, amely a bemutatott gyakorlatokkal csak fokozódott. Némi csodálattal vettük azonban észre, hogy csak a szülők akiknek fiaik szerepoltek, mily csekély számmal jelentek meg, csodálattal azért mert épen most történik, mikor a test és lélek egyenlő jogosultságát hirdeti mindon, mikor a test nevelést, mint az egyén harmonikus egésszé alakulásának egyik tényezőjét tudosok és laikusok akarják az élet napi programjába felvenni. Épen az egyik eklatáns példája, hogy a szülők mennyire nem törődnek gyermekeik neveltetésével, hogy még, akkor sem tartják érdemesnek megnézni, bármit csinálnak, amikor a nyilvánosság előtt szerepelnek, hát aztán még máskor. A müsor után táncz következett, amelynek vidám hangulat mellett csak a hajnali óra szakasztotta végét. Az Az estélyen felülfizettek: Özv. Miklósy Károlyné 3 kor., Gönczy Lajos 4 kor., Erzse Sándor Pécs 3 kor., Deák Jenő 1 kor., Biró Sándor 3 kor., Biró Áron 2 kor., Horváth Gabor 1 kor., Molnár Károly 2 kor., Dr. Sebessy János 4 kor., Szöllősi Samu 8 kor., N. N. 2 kor., Szabó Árpád 2 kor., B. A. 8 kor., N. N. 2 kor., Nagy Lajos (Vajdahunyad) 20 kor., Nagy Elemér 5 kor., Imrich Vilmos 3 kor., Menyhárt András 2 kor.

Tizéves találkozó. A következő sorok közlésére kértek föl: Felkérem egykori kedves tanitványaimat, kik 1900-ban érettségi vizsgálatot tettek a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumban, hogy nálam letett szerződésük értelmében 1910. junius 6-án reggel 8 órakor megjelenni s erről engemet értesiteni sziveskedjenek. *Embery* Árpád.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete a mult szombaton d. u. *Gotthárd* János polgármester elnökletével rendkivüli közgyülést tartott. Napirend előtt *Hlatky* Miklós afelől intézett kérdést a polgármesterhez, miszerint van-e tudomása, hogy a városi tulajdont képező területek határai kijelölésének elmulasztásával ugy a Kuvar-, mint a Sósfürdőnél egyesek által terület foglalások történtek? Kérdi továbbá, hogy a behozatali vámtariffa ügye milyen stadiumban van? A polgármester azon válaszát, hogy az első ügyben a helyszinén személyesen eljár, valamint az utóbbira vonatkozó azon válaszát, hogy a tariffa jóváhagyás nélkül viszszajött és hogy az uj elkészültéig az ideiglenes szedésre engedélyt kért, — tudomásul vették. Dr. *Solymossy* Lajos a szinházterem tüzbiztonságának tarthatatlan voltát tette szóvá. Ezen lapból vett értesülése szerint a tanács a hiányok elenyésztésére lépéseket tett, azonban azok teljességgel nem kielégitők. Kérdi a polgármestert, hogy a városháza épitése, s annak keretében szinház, bálterem elhelyezése kérdésével foglalkozott-e? Kéri a polgármestert, miszerint hasson oda, hogy ez ügy sürgősen a képviselőtestület elé kerüljön, mivel tudomása szerint a képviselőtestület összesége jóakaratu készséggel van az ügy iránt, mivel jelenleg a város közönségének épsége van állandó veszedelemben. A polgármester válaszában oda nyilatkozott, hogy a jelenlegi szinház és bálterem tüzbiztonsága tekintetében tényleg történtek némely intézkedések. A városháza, s ezzel kapcsolatosan a redoute épitése ügyében megbizta a mérnököt, hogy a korábban pályázat utján beérkezett tervek egyikének átalakitására tegyen előterjesztést; gondja lesz rá, hogy az mentől hamarább a közgyülés elé kerüljön. *Gyertyánffy* Gábor a 2 millió koronából e városra eső 8 ezer koronából megszavazott fizetési pótlékok kiadását sürgeti meg. Kérdést intéz azirán t, hogy a rendőrök és szolgák részére a folyó évi költségvetésbe felvett drágasági pótlék miért nem lett utalványozva? A polgármester az előbbire válaszul adja, hogy a felosztási tervezet felebbezés folytán a miniszteriumban van, s ez gátolja a pótlék kiutalását. A másodikra vonatkozólag, amennyiben a képviselőtestület azt kivánja, készséggel fog intézkedni, s előterjesztést tesz az irányban, hogy jövő év elsejétől a fizetés havonta előlegesen fizettessék. E fogadták. Dr. *Válentsik* Ferencz a főkapitány ténykedéseit teszi kritika tárgyává. Igy például összeférhetetlennek tartja, hogy a főkapitány pártpolitikai mozgalmakban részt vesz, sőt szintén a város polgársága adófilléreiből fentartott rendőrséget is engedi ilyen czélra, munkapárti plakátok kifüggesztésére, felhasználni és ugyanakkor a polgárságon kancsukával vág végig a legkisebb dolgokért is, s mindezt teszi azért, hogy fölfelé érdemeket szerezzen. A főkapitány egy pár magán ténykedésének felsorolása után kérdezi a polgármestert, hogy mindezekről van-e tudomása, s hajlandó-e a megtorló lépéseket megtenni? A polgármester válaszol felszólalónak és kijelenti, hogy abból a bizonyos ápril. 26-iki gyülésből származó differencziák tudomása szerint törvényes utra vannak terelve, s igy a való tényállás kideritése s a jogorvoslat be fog következni, a többit pedig vizsgálat tárgyává fogja tenni. Ezután áttértek a napirendre, melynek első pontjaként Dr *Solymossy* Lajos és *Gyertyánffy* Gábor kiküldött biz. tagok felszólalása után a városi villamos müvek zárszámadását 41 ezer kor. hiánnyal tudomásul vették akként, hogy a 370 ezer koronás kölcsön után az első évében fizetett annuitás késedelmi kamatát mintegy 3500 kort levonásba tettek. A pénztár vizsgálatáról felvett jegyzőkönyveket tudomásul vették. A telekkönyvi átalakitási munkálatok befejezését szintén tudomásul vették. Az erre esetleg teendő észrevételek a törvényszékhez adandók be. A régi utczai lámpák eladása, a barompiaczi trágya bérbeadása (20 kor.) tud. szolgáltak. Az esküdtek névjegyzékének összeállításával *László* Albert és *Sándor* Ignácz megbizattak. Az utczai és házi szemét 130 korral való eladását jóváhagyták, ugyszintén jóváhagyták az ürszékek takaritására vonatkozólag Orbán Samuval kötött szerződést is. Felsősófalva tüzkárosultjainak 100 kort szavaztak meg. A központi választmányba Dr. *Horváth* Károlyt választották meg. A vágóhid leszámolását tudomásul vették, olyképpen, hogy a mutatkozó hiányok pótlására 2300 kort. vállalkozó bánatpénzéből levonnak. A nagyenyedi vágóhid tanulmányozására kiszállott és *Gotthárd* János polgármester, *Bodó* Ferencz főmérnök, *Kovács* Dénes, *Lootz* Frigyes, *Orbán* Gergely tagokból álló bizottság jelentését tudomásul vették, s megbizták a tanácsot a vágóhid átalakitásának müszaki müveleteit készittesse el. Az Eötvös utczai hid ideiglenes helyreállitására 100 kort. és anyagot megszavaztak és utasitották a tanácsot, hogy az ujraépitésre vonatkozó árlejtést tartsa meg. Ezzel a gyülés véget ért.

Halálozás. *Novák* Gyula ügyvédjelölt, életének 45-ik évében, m. hó 30-ikán elhunyt. Becsületes, jó lelkü, de sorsával meghasonlott embert váltott meg szenvedéseitől a halál. Nyugodjék csendesen. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

Szép májusi reggel, életet fakaszt, erőt ébreszt, reményt kelt; a nyitott ablak alatt lomb zöldül, virág nyil, madár dalol: és ebben a szép képben semmisült meg egy fiatal, ambicziózus, derék jó fiü, nem hagyva mást maga körül, mint mély gyászt, soha sem szünő fájdalmat. Nagyfalusi Dr. *Fekete* Károly ügyvéd, kir. alügyész, folyó hó 3-ikán, 31 éves korában elhunyt Kolozsvárt. Boldog családi életet dült fel, munkás lelket rombolt össze, semmisitett meg a halál. Halálával nejét született *Madaráse* Bea, szülői: *Fekete* Gábor táblai elnök és neje, testvérei és számos rokont boritott gyászba.

A megyei kórház a mult évben. Udvarhelyvármegye közkórházában az 1909. évben *ápoltatott 1493 beteg*, kik közül maradt a megelőző évről 56 férfi, 33 nő, az év folyamán felvétetett 904 férfi, 500 nő. Elbocsáttatott gyógyulva 743 férfi, 379 nő, javulva 95 férfi, 84 nő, gyógyulatlanul 17 férfi, 22 nő, meghalt 35 férfi, 15 nő, az év végén kórházban visszamaradt 71 férfi, 32 nő. Az *ápolási napok* összes száma 37577 és 1 kor. 68 fill. napi ápolási díjból bevétel volt 58583 kor. 42 fill. a kiadás pedig 57054 kor. 13 fillér. A közkórház orvosi teendőit Dr. *Imreh* Domokos igazgató-főorvos és Dr. *Egyed* Balázs alorvos, az administrativ teendőket az igazgató főorvos vezetése mellett a kórházi gondnok és egy irnok látta el. Alkalmazva volt 1 férfi és 6 nőápoló, 1 kapus, 1 szolga és 2 mosónő *Orvosi műtét* az év folyamán 351 végeztetett, melyek közül a legtöbb sebészeti és nőgyógyászati bántalmak miatt eszközöltetett, azonkivül szülészeti és szemészeti műtétek kisebb számban fordultak elő. A műtétek közé a jelen évben is csak a nagyobb művi beavatkozások vannak felvéve, ugy, hogy a legtöbb esetben valamilyen általános érzéketlenitő eljárás, többnyire chloroform narkosis alkalmaztatott. A rövidebb ideig tartó, kevésbbé fájdalmas műtéteknél, vagy olyan esetekben, a hol általános narkosis végzése ellenjavalt volt, valamilyen helyi érzéketlenitő eljárás végeztetett. Nincsenek műtétszámba véve a seb kezelések alkalmával, vagy azonkivül eszközölt kisebb művi beavatkozások, a foghuzások stb., ugyszintén a sok esetben alkalmazott keménykötések, melyek csonttöréseknél, ficzamodások helyreigazításánál, elferdülések, vagy izületi gyuladások kezelése céljából váltak szükségessé. A kórház betegforgalma az utolsó 2 évben közel egyforma s az év legnagyobb részében az összes helyiségek tul voltak zsufolva s a jelentkező betegeket, ennek daczára is, nehezen lehetett elhelyezni, vagy néha egyeseket el kellett utasitani, amig hely üresedik. A kórház épületei a jelenlegi betegforgalom mellett is szüköknek bizonyultak s rendkivül hiányoznak a szükséges mellékhelyiségek annyira, hogy ezen hiányokon rövid időn belül segiteni kell ujabb épitkezés által. A kórházi vizvezeték és csatornázási munkák teljesen befejeztettek és az ezekkel járó ügyek le vannak bonyolitva teljesen. Ugy a vizvezeték, mint a csatornázás kifogástalanul működnek. A vizvezetéknél apróbb javitások fordultak elő, ugyszintén a belső berendezéseknél is, melyek azonnal helyre lettek igazitva. A több éven át tartó szárazság miatt a források napi vizmennyisége lényegesen csökkent annyira, hogy mig az első években átlag 60 m³ volt a legkisebb napi vizmennyiség, az őszi hónapokon és az egész télen át annak fokozatos csökkenése tapasztaltatott s az utóbbi hónapokban pedig csak 32 m³ vizet szolgáltatnak a források. Ezen körülmény miatt a városi közönség részére felállitott közkutat el kellett már november hóban zárni, mivel másköülönben a kórház szükséglete nem lett volna fedezhető. Ez a vizhiány csak a több éven át tartó szokatlan szárazság következménye és remélhető, hogy a rendes csapadékviszonyok mellett a források régi vizmennyisége visszatér. Hogy aggodalomra nincsen ok, az is bizonyitja, hogy a város területén egyebütt is a kutak vize szokatlanul megapadt, igy például a kaszárnya udvarán és a katonakorház telkén a kutak kiszáradtak, a mit azelőtt soha sem észleltek, vagy a város bethlenfalvafelőli részének kutjaiban kevés a viz, mely terület éppen a vizvezeték forrásainak környékéből nyeri a vizét. A kórház anyagi helyzete a megelőző években eszközölt nagy befektetések daczára kedvező. Minden követelés ki van egyenlitve, a szokásos évi szükségletek mind beszereztettek, a mult évben a rendesnél nagyobb mennyiségben is, de azért a kórház még mindig pénzkészlet fölött rendelkezik, sőt tartalékalapját lényegesen gyarapithatta.

Adományozás. A állami leányiskola növendékei *Haller* János gróf főispánhoz a Gyermekvédő Liga javára 10 koronát adományoztak.

Udvarhelymegye alispáni hivatalától a következő sorokat vettük: A felsősófalvi tüzkárosultak részére a vármegye alispáni hivatala czimére a mai napig a következő pénzbeli adományok érkeztek: Ő felsége a király által engedélyezett segély 5000 kor., Kállay Tamás 300 kor., Péchy Lászlóné 10 kor., Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank r. t. 50 kor., Kolozsvár város 200 kor., Felsőrákosi községi előljáróság gyüjtése 94 kor., A székelyudvarhelyi áll. főreálisk. tanári karának és ifjuságának gyüjtéte 86 kor. 03 fil., Loncsárics Ida 2 kor., Ercsi és Vidéke Takarékpénztára 5 kor., Szabó Albert 50 kor., Kendoff Antal 20 kor., Szombati 5 kor., Benke István 2 kor., Makay Zádor 10 kor., Bethlen Anna 10 kor., Kovács Gyula 20 kor., a „Magyarország" kiadóhivatala 20 kor., Fülöp János 11 kor., Bődör Ferencz 5 kor., Rózsahegy r. t. város 20 kor. Kassay A. 4 kor., A homoródbenei községi előljáróság gyüjtése 20 kor., Parajdi sóhivatal 150 kor., Juhász József 8 kor., Desseffy Arisztid 20 kor., Sebesi Ákos 20 kor., Tompa Kálmán 5 kor., Udvarhelymegyei Takarékpénztár r. t. 300 kor., a „Magyarország" kiadóhivatala (másodszor) 6 kor. 50 fill., Pálffy Jenő dr. gyüjtése 812 kor., az ujszékelyi községi előljáróság gyüjtése 55 kor., 50 fill., a szentábrahámi községi előljáróság gyüjtése 79 korona 16 fill. a bikafalvi községi előljáróság gyüjtése 74 kor. 42 fill., a kisbaczoni községi előljáróság gyüjtése 80 kor. Ez összegek a székelyudvarhelyi adóhivatalban a külön e czélra képezett alapban kezeltetnek, kivéve a Pálffy Jenő által gyüjtött összeget, mely az Agrár Takarékpénztár helyi fiókintézetnél kamatozó betétként van elhelyezve. A szives adakozók fogadják a károsultak nevében köszönetemet. Sebesi alispán.

A ker. Munkásbiztosi pénztár közgyülését ma délután 3 órakor (határozatképtelenség esetén a jövő vasárnap) tartja az Iparos önképző egylet nagytermében. A gyülés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó, a közgyülés szabályszerü egybehivásának igazolása, a jegyzőkönv vezetőjének és hitelesitőinek kijelölése. 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének előterjesztése, az 1909. évi zárszámadások megvizsgálása és határozathozatal a felmentvény megadása iránt. 3. Az 1910. és 1911. évi költségelőirányzat megállapitása. 4. Határozathozatal arra nézve, hogy a pénztár a tagok gyógykezelését orvosoknak fix fizetés mellett való alkalmazásával, kijelölésével, vagy szabad orvos választás rendszere mellett akarja e ellátni. 5. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kellő időben beérkezett és szabályszerüen kitüzött inditványok tárgyalása. 6. Választások. A közgyülésen csak a meghivott kiküldöttek vehetnek részt, evégett kötelesek a részükre megküldött igazolvány kivánatra a közgyülésen felmutatni. Az igazgatóság jelentése szerint a pénztár az 1909. évben is még mindig az átmenet nehézségeivel küzdve, a folytonos személyzetváltozás okozta késedelmek miatt csak a legnagyobb erőmegfeszitéssel láthatta administrativ teendőit szabályszerüen és pontosan el. Az 1909. évben a pénztár kiadásai tetemesen emelkedtek, aránylag meghaladták az 1908. évben történt kiadásokat. Ezzel szemben tagjárulék bevétele az 1909. évben aránylag csekélyebb volt, mint az 1908. évben. Ezek szerint a pénztár számadásait 6377·55 K. veszteséggel kellett lezárja. A pénztár bevételeinek csökkenését az a körülmény indokolja, miszerint 1909. évben az Országos pénztár uj alapszabályai értelmében 6 napos járulékok szedettek, ami évenkint mintegy 6000 kor. veszteséget jelent. Az 1909. évben történt magas segélyezési kiadásokat indokolja még a biztositott tagoknak szabad orvos választással való gyógykezeltetése. Ezzel a rendszerrel nemcsak hogy a pénztár anyagi érdeke veszélyeztetve van, de a pénztár biztositott tagjainak érdeke sincs kellően szolgáltatva. Éppen ezért javasolja a közgyülésnek, hogy a biztositott tagok orvosi gyógykezelése orvosoknak fix fizetése mellett teljesittessék. Az 1909. évben a pénztár a következő összegeket fizette ki: Gyógyászati ellátás 4444·25, Temetkezési segély 540·—, Táppénz 6748·29, Szülésznői dij 132·—, Kezelési költség 10328·55, Fürdőköltségek 133·92, Kórházi költség 5468·97, Orvosi költség 6160·20, Leltár leirás 487·68.

Jegyzői gyülés. Udvarhelyvármegye jegyzői egylete a mult vasárnap *Gálffy* István elnökletével rendkivüli közgyülést tartott. A f. hó 5-iki központi gyülésre elnököt és *Kiss* Jenőt kiküldötték. Marosi Dénes tanfolyamhallgatónak 200 kor. segélyt kiutaltak. Az erdélyi jegyzői egyesület választmányának megkeresésére kimondották, miszerint az erdélyrészi internátus létesitése iránti mozgalom üdvös, helyes és szükséges, de mert az országos központi jegyzői egyesület keretén kivül indittatott meg, aggodalommal tölti el Udvarhelyvármegye jegyzői egyesületét a végeredmény felől és ezért kimondja a közgyülés, hogy e tárgyban Nagyküküllőmegye 5—10. számu körlevelében kifejtett intentióhoz hiven, Nagyküküllő vármegye álláspontjára helyezkedve, bevárja az Országos központi egyesület határozatát, az országos segitő egyesület alapszabályai miniszteri jóváhagyását, továbbá a magas kormány azon köztudomásu szándéka teljesedését, mely szerint a jegyzők gyermekei és árvái képzésére az ország külömböző helyein az *államháztartás terhére internátusokat létesit* és akkor, ha Kolozsvár kimarad a tervezetből, készséggel elfogadja és követi a kezdeményezett erdélyrészi mozgalmat, de addig e tárgyban minden további tárgyalást megszüntet, a felhivást márczius 15-én a Kolozsváron volt küldöttség jelentésével tudomásul veszi, továbbá tárgyalásokra küldötteket nem küld ki.

A székely iparkamara közgyülése. A mult szombaton tartotta közgyülését a marosvásárhelyi keresk. és iparkamara. Napirend során örvendetes tudomásul szolgált, hogy a honvédelmi m. kir. kormány a honvédség 1911. évi lábbeli szükségletéből 50%-ot kisiparosoknál rendelt meg, s hogy az elnökség a székely kisiparosoknak e szállitásban leendő részvétele iránt megtette a szükséges intézkedéseket. Az Erzsébet királyné, Golcberger és Voigtlender ösztöndij alapra kiirt pályázat során tett intézkedéseket, valamint az állami támogatásért folyamodó kisiparosok kérvényeivel kapcsolatosan tett javaslatokat a közgyülés elfogadta. A kamara székház épitése ügyében kiküldött bizottság azon javaslata, hogy a székház ne a Sándor János utczai régi telekre, hanem a városháza mellé épittessék, szintén elfogadtatott. A balkán államokkal való kereskedelmi viszonyunknak rendezése ügyében a kamara feliratot intéz a keresk. kormányhoz. *Lövéte* községnek évenként két vásártartási jog adását hozta; a nemzetközi levélposta tarifák rendezése ügyében lépéseket tesz; jóváhagyta végül a közgyülés az elnökség azon intézkedését, hogy az idei tanoncz felvétel idejét f. év julius 1—16-ára tüzte ki s erről az érdekelteket a néptanitók és körjegyzők utján körlevélben értesitette és hogy a felsősófalvi tüzkárosultak fiugyermekeit a kamara soron kivül elhelyezi és ingyenesen képezteti az iparra. *(M. J—f.)*

Életunt fiatalember. Egy jobb sorsra érdemes fiatal tisztviselő eldobta magától az életet. *Daróczy* István posta segédtiszt, pénteken reggel, szombattalvi városrészben levő lakásán, halántékon lőtte magát. Rövid szenvedés után kimult. Tettének oka ismeretlen.

Panaszkönyv. A következő sorokat vettük: Udvarhely sétatere, ez a sokat pofozott, agyondedélgetett és agyonparkirozott köztér, a napokban hatalmas szenzáczióban részesült. Nem ugy értjük, hogy *félrecső helyet kapott*, amelyik nagyon is nem esik félre, hanem már félkilóméter távolságról olvasható hatalmas felirás kápráztatja el rajta a szemet: *„Árnyékszék"*. A felirás mellett szokott szerénységgel huzódnak meg két oldalt „Urak" és „Hölgyek". Ezek az „Urak" és „Hölgyek" pedig most azon törik a fejüket, hogy vajjon mikor oda feltették, nem attól féltek-e, hogy a pavillont fogjak összetéveszteni ama bizonyos hellyel? Hiszen igy érthető a gondos előrelátás. Mert különben a müvelt világon mindenütt már saját ösztönénél fogva rátalál a szenvedő emberiség az ilyen helyekre, vagy legfölebb két o-val beéri figyelmeztetésképpen. (—)

A felsősófalviaknak. Lapunk szerkesztőségéhez ujabban a következő adományok érkeztek: Sperker Ferencz (Szentdemeter) 100 kor. — Özv. Miklósy Károlyné 3 kor. — Balássy Sándor (Kolozsvár) gyüjtő ivén: Mántó Miklós 4 kor. Jeney István, Mihály Tibor, Vertán, Dezső Dénes, X Y. 2—2 kor. Balázs Aladár, Pollák Andor, Kamocsay Pál, Németh Endre, Csákány Géza, Mántó Ernő, ifj. Lengyel László, Hadniguttbert, Daday Zoltán, Benedek Fány, Podhorszky Sándor, Zeyk István, Páll Arpád, Murgách Sándor 1—1 kor. Váradi Imre, Faragó Ernő 60—60 fill. B. J., N. N., Gálffy Pál 40—40 fill. V. S. 20 fill., összesen 30 kor. 60 fill. Jelen kimutatás összege 139 kor. 60 fill. Hozzáadva a már kimutatott 7 kort, *gyüjtésünk főösszege 146 kor. 60 fill.*

Székelyudvarhely város tanácsa által eszközölt gyüjtés kimutatása (II-ik közlemény): Lövi Á. fiai Budapest, Gálffy Endre főjegyző 3—3 kor. Szobotka Rezső, Váró Géza, Pál Jánosné 2—2 kor. Keresztes Sándor, Dr. Szepesi József, Hein Pál, Ádám, Kovács Ferencz, Barabás Dénes, Sándor János, Csiki Lőrincz, ifj. Sándor Pál, Vas Lajos, Varga Pál, Kováts Pál, Barabás Domokos, Kováts István, Barta Béni, Hegyi Mihály, Gothárd István, Kovács D., Dézsi Antal, Tőke István, Baczó István, Fábián Józsefné 1—1 kor. Koszta Ferencz, Lukács József, Hegyi Pál, Rudnyán Péterné, Gál Imre 60—60 fill. Koszta Sándor, Györfi Károly 50—50 fill. Etédi Béla, Vallestein, Fodor János, Fülöp László, Csép Ignácz, özv. Szabó Károlyné, Csiki István, Laczkó, id. Sándor Pál, N. N., Czézár Jozsef, Imre János, Orbán Dénes, Vladár Ferencz, Faffenhuber Bella, Barabás Lőrincz, Halbich Jakab, Fenyédi Ignácz, T. A., Dénes Ferencz, Imre Rózália, Dobai János, Kalóz Ferencz, Gothárd Mihály, Prunyi Ottó 40—40 fill. Sükös Ferencz, Dániel Dénesné, Metz István, Lakatos Mihály, Vajda János, Katona István ifj., Gothárd János 30—30 fill. Ágotha Ferencz, Siegmund, Szócs Márton, Lukacs Sandor, Dávid Domokos, András Ferenczné, Sófalvi Sándor id., Vass József, özv. Bándiné, Koszta János, Dávid Ferenczné, Sándor Zsigmond, Péterfi Domokos, Deák István, Nagy Dénes, N. N., N. N., Ráduly János, Segesvári, Paál Károly, Kun Lajos, Szabó Gáborné, Simó Ferencz, Sófalvi Sándor, Péter Lajos, Toth József, ifj. Simó Ferencz, Elekes Lőrincz, Dénes Antal, Szász Mózes, Báthori Mózes, Farczádiné, Pál János, id. Gál Mihályné, ifj. Gál Mihályné, Sándor Dénes, Beke György, Gál Ferencz, Lázár Gáborné 20—20 fill. Szász Mihály 16 fill. Csutak Mózes 14 fill. Demény Ignácz 12 fill. Nagy Sándor, Gáspár Ignácz, Kandó Ferencz, Kulcsár Ferencz, Jakab Daniné, Bokor Jánosné, Balázs Mihály, Varga Jánosné, Péter Lázár, Csoke Lajos, Orosz Józsefné, N. N., Kovács Lajoska 10—10 fill. Dr. Pál Ernő 2 kor. és 1 drb. kenyér, Mangyás Lajos liszt, Barra Albertné 1 drb. kenyér, Szilágyi Dénes liszt, Elekes István kenyér, Szilágyi Józéfa liszt, Szilágyi István kenyér, Imre János liszt, Bomhér J. liszt, Kertész Lajos liszt, Vada Zsiga liszt, Gagyi Dénes kenyér, Kuti Ferencz liszt, Pál Mihály kenyér, Szabó István kenyér, Simon János kenyér, Borbély Lajos kenyér, Sándor István kenyér, Barabás János kenyér, Sándor Gergely 1 véka törökbuza, ifj. Sándor Gergely 1 véka törökbuza, Sándor Albert liszt, Lukács János kenyér, Borbély B. 1 drb. kenyér, Bálint János 1 véka törökbuza, Barabás Ignácz kenyér, Gálffy Sándor kenyér, Szabó János liszt, Fenyédi Lajos kenyér, Sann János liszt, Gálffy Endre 1 véka törökbuza, Major György liszt, Simon István kenyér, Borbély József kenyér, Borbély Mózes 1 fél véka törökbuza, Ilyés Ferencz liszt, Katona Lajos liszt, Barabás Béla liszt, Györfi Gáspár kenyér, Pap Gergely szalonna, Bálint Gábor szalonna, Podó Ignácz szalonna és kenyér, Mendel Ferencz ½ kenyér, Barabás Irma liszt, Hegyi Mózes törökbuza, szalonna, Barabás Márton szalonna, Sándor István törökbuza, Katona István id. 1 kenyér, Major Dénes 1 kenyér, Kandó Ferencz

szalonna, Persián János 1 sonka, Fülei Dénesné kenyér, Márk testvérek 2 kiló liszt, Orbán Dénes kenyér, Petrányi Miklósné 2 kiló czukor, özv. Bagó Gyuláné 10 kiló liszt, Dr. Kassay Albert kenyér, Bodó Ferencz kenyér, Hegyi József kenyér, Kassai Endréné 1 véka liszt, Kozma Domokos 10 tojás, Orbán Albert 2 liter liszt.

A nyári menetrend. *A budapest keleti p. udvar—predeáli vonalon.* A Budapest nyug. p udvarról jelenleg este 9 h. 10-kor induló és Predeálra d. u. 3 h. 31-kor érkező gyorsvonat Budapest nyug. p. udvarról este 9 h. 35-kor fog indulni és Predeálra d. u. 3 h. 46-kor fog érkezni. A Székelykocsárdról d. u. 4 h. 40-kor induló és Kolozsvárra este 8 h. 31-kor érkező személyszállitó vonat már Tövistől fog személyszállitással közlekedni és Tövisről d. u. 2 h 50-kor indulva, Kolozsvárra este 8 h. 31-kor fog érkezni. — *A székelykocsárd—gyergyószentmiklós—brassói vonalon.* A székelykocsárd—brasaói vonalon a következő vonatok fognak közlekedni: Székelykocsárd—Brassó között egy átmenő vonatpár, Székelykocsárd—Csikszerda között két helyi vonatpár, Székelykocsárd—Marosvásárhely között egy helyi vonatpár, Székelykocsárd—Gyergyószentmiklós között egy helyi vonatpár, Mádéfalva—Brassó között két helyi vonatpár és Gyergyószentmiklós—Brassó között egy helyi vonatpár. — *A küküllőszög—parajdi vonalon.* A Parajdról jelenleg d. e. 7 h. 45-kor induló és Küküllőszögre d. u. 12 h. 43-kor érkező személyvonat Parajdról d. e. 9 h. 10 kor fog indulni és Küküllőszögre d. u. 1 h. 55-kor fog érkezni, a Küküllőszögről jelenleg d. e. 9 h. 34-kor induló és Parajdra d. u. 2 h. 50-kor érkező személyvonat Küküllőszögről d. e. 10 h. 21-kor fog indulni és Parajdra d. u. 3 h. 35-kor fog érkezni. E két vonat szeptember 1-től jövő évi április hó 30-ig csak Küküllőszög—Dicsőszentmárton között fog közlekedni. — *A kiskapus—nagyszebeni vonalon.* A Nagyszeben—Vizakna között az előző évek nyarán közlekedett fürdővonatok, ugyanarra az időtartamra, ismét forgalomba fognak helyeztetni.

KÖZGAZDASÁG.

Közérdekü szerény észrevételek

az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület tavaszi közgyülésén hozott határozatokra.

Irta **Sperker Ferencz.**

Szentdemeter, május 1.

Közel két éve, hivatalos kötelmeim teljesitése miatt — igen keveset — havonként legfölebb 3—4 napig tartozkodhatom megyénk területén szentdemeteri otthonomban, s igy, e hó folyamán is, csak most érkezve haza, tekinthettem bele az „Udvarhelyi Hiradó“-ba, s meglepetéssel olvastam annak „Közgazdaság“ i rovatában az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet közgyülésének következő furcsa határozatát: „Szóvá tétetett egyesek részéről, hogy egyes bikatenyésztők a kiállitásra tenyészigazolvány nélkül küldik fel bikáikat, azokat még a kiállitás előtt eladják, mégis a saját nevökön állitják ki, dijat nyernek velök, de az egyesülettel szemben a 2%-os eladásdij fizetése alól magukat kivonják. Többek hozzászólása után határozatilag kimondták, hogy a kiállitási feltételekbe beveendő, miszerint *a kiállitásra csak tenyész igazolványos állatok*, a tényleges tulajdonos neve alatt állithatók ki, *a mennyiben a kiállitás előtt adattak el, de az eladó nevén szerepelnek, a 2% utánok beszedendő.* Egyesek eladott állataik után esedékes 2% befizetésére elnökség által felhivattak, de a felhivásra vagy nem is feleltek, vagy tagadják a gazdasági felügyelők által az egyesület részére bocsátott kimutatások helyes voltát, ezek ellen a peres eljárás megindittatik.“ Nem tudom, más tenyésztőkre vonatkozhatik-e ezen idézetben foglalt vád? De megszokott őszinteségemmel sietek kijelenteni, hogy én az utóbbi években tenyészigazolvány nélkül hajtattam 2—3 drb. olyan tenyészbikát ezen orsz. tenyészbika vásárra, a melyek előzőleg szentdemeteri istállomból azon kikötéssel lettek egyes hirneves nagy tenyésztők által — legtöbbször az ugynevezett magyarországi részekbe — lefoglalva és megalkúva, hogy azok a székelykereszturi bikavásár elteltéig saját tulajdonomban maradnak, a koczkázatot én viselem, s a vaspályára feladás nem a székelykereszturi, hanem — onnan hazahajtva — a balavásári vasuti állomáson történik a hosszu ut fáradalmainak — itthon történő — kipihenése után.

Az ilyen bikák után — természetesen — a 2%-os eladási dijat a Gazdasági Egylet pénztárába nem fizettem be, s azt tőlem nem is kérte soha senki. Ezen őszinte beismerésem mellett ki kell tehát az igazsághoz hiven jelentenem, hogy legkevésbbé sem érzem magamat találva az idézett közlemény következő passusa által: „Egyesek eladott állataik után esedékes 2% befizetésére elnökség által felhivattak, de a felhivásra vagy nem is feleltek, vagy tagadják a gazdasági felügyelők által az egyesület részére bocsátott kimutatások helyes voltát, ezek ellen a peres eljárás megindittatik.“

Mert hozzám az elnökség által ily értelmü felszólitás soha sem intéztetett, a minthogy az ügy természetes folyamaként joggal nem is intéztethetett.

Egy félszázadot meghaladott életem alatt igyekeztem mindig öntudatosan, logicusan, corectül cselekedni, s ehhez képest nem önző életet élni, hanem vagyoni viszonyaimhöz mért áldozatok árán is a közgazdasági ügyeknek, s jelesen megyénk köztenyésztésének hasznára lenni, azt tehetségem szerint előmozditani.

Ezen elvemet tartottam szigoruan szem előtt, a midőn hirneves nagy tenyésztőknek, hazánkban magyar fajta bikákért senki más által el nem ért magas árakon, a tél folyamán — nem egyszer már november, deczemberben — eladott bikáimnak legkiválóbb példányait, az utóbbi évek szük takarmány viszonyai között, az eladás után még több hónapig takarmányoztam, hordoztam a tartással járó koczkázatot csak azért, hogy azokat a székelykereszturi orsz. bikakiállitás és vásáron kiállitva, azokkal elősegitsem, emeljem a kiállitás szinvonalát, s évről-évre elősegitsem azon vásár hirnevének emelkedését. Pedig kivánatra több kiváló vevőmmel igazolhatom azon körülményt, hogy rendesen nem szivesen mentek bele azon kikötésembe, hogy a megalkudott bikákat nem azonnal, hanem csak a székelykereszturi orsz. bikavásár után adom át.

Ezzel szemben tudom, hogy sokan azzal fognak érvelni tévesen, miszerint ezt azért tettem, hogy az I. dijat megnyerhessem, pénzt szerezhessek, s tenyészetem renoméját emelhessem. Annyira ismerem megyénk gazdaközönségének — tisztelet a kivételeknek — számitás nélküli, kicsinyes gondolkodását, mely jó részt oka szegénységünknek, hogy ezt biztosra veszem.

Éppen ezért kérem ne riadjanak vissza a gazdaközönség által — fájdalom — nem eléggé ismert czeruzától, a melynek minduntalani használata nélkül sohasem lesz belőlünk vagyonos nemzet. Ha a kis gyerek az első lépést meg nem teszi, soha sem fog járni. Tehát kétkedő és számitás nélkül itélő gazdatársak elő a czuruzával! Tessék kiszámitani, hogy eltekintve a koczkázattól, mennyibe került általam az I. dij megnyerése végett évenként visszatartott 3—4 tenyészbikának 2—3, némelykor 4 hónapi téli takarmányozása, a midőn nálam jó minőségü szálas takarmányon kivül naponként és darabonként 3 klgr. abrakot fogyasztanak el? Ehhez tessék hozzászámitani 3—4 bikának a balavásári vasuti állomástól Küküllőszög-Kiskapuson át Székelykereszturra és visszaszállitásának vasuti dij tételeit (mert visszaszállittattam ez évben is a bikákat, hogy corectül járjak el), a székelykereszturi horribilis istállódijakat (3—4 bika után 24 K. fizetek), a takarmány és alomszalmának utóbbi évekbeni rendkivüli magas árait. Mindezekhez tessék még hozzászámitani azt, hogy a távolság, közbeeső nagy és hosszantartó hegy, s a kiállitáskor uralkodó locs-pocs idő, mély sár miatt Székelykeresztur közönségének apraja-nagyja által igazolhatólag négyes fogattal szoktam — mert igy kellett — odautaznom. Mibe kerül még kocsis, s négy lónak 3 napi tartása?

Ha a felsoroltaknak végösszege szembeállittatik a székelykereszturi orsz. bikakiállitás nevetségesen alacsony I. dijának 100 K. összegével, kiki meggyőződhetik arról, mily tekintélyes összegeket áldoztam éveken át, 3—4 legjobb bikám tovább takarmányozásával csak azért, hogy a székelykereszturi kiállitáson bemutatva, annak hirnevét évről évre emelhessem?

Már most a dolog pénzügyi részének kiszámitása után tessék lehető elfogulatlanul megitélni, hogy a milleniumi budapesti orsz., a pozsonyi orsz., a kolozsvári erdélyrészi nagyszabásu kiállitások után, melyek mindenikén az országos nagy concurrentiában mindig az összes I. dijak elnyerésével szereztem dicsőséget Udvarhelyvármegye annyiszor hangoztatott silány minőségü földjének, továbbá azon köztudomásu tény után, hogy nemcsak az erdélyrészek, hanem az egész ország leghirnevesebb tenyésztői másfél évtized óta a szentdemeteri azon magyarfajta tenyészetből szerezték és szerzik be — legtöbbször borju korban lefoglalva — a kiváló példányokat, corrector apaállataikat, a mely tenyészet 31 év előtt egyáltalán nem létezett s akkor keletkezve emelkedett mai hirnevére: mindezeket lehető elfogulatlanul megitélve, kérdem, volt-e szüksége a szentdemeteri tenyészetnek a kifogásolt utóbbi években arra, hogy székelykereszturi a régi jó időkben 200 K. összegü és 200 K. értékü emléktárggyal dotált, de a 20-ik század haladásaként az utóbbi években összesen 100 K. olvasd Egyszáz koronára devalválodott I. bika dijáért olyan áldozatokat hozni, s egyáltalában volt-e szüksége ott növelni a fentebbiek szerint már annyira megalapitott hirnevét, avagy a székelykereszturi bikavásár szinvonala fenntartásának volt szüksége a szentdemeteri tenyészet legkiválóbb példányainak kiállitására s arra, hogy a gazdasági lapokban közöltethessék, hogy ennyi és ennyi drb. 2 éves bika adatott el darabonkénti 2000 K. árban?! (Tessék még egy tenyésztőt megnevezni, a ki a bikavásárok fennállása óta csak egy bikát is ily áron eladott.)

Itt meg kell jegyeznem, hogy nem minden évben adtam el a székelykereszturi bikavásár előtt összes tenyészképes koru bikáimat szentdemeteri istállómból. Pl. a mult 1909 évben 3 drb. eladó bikám volt ott s alig lettek kikötve, az élelmes és agilis kolozsvári gazdasági felügyelő karon fogott, pár lépésnyire elvezetett, s néhány másodpercz alatt mind a hármat megvette, a kissé nehezebben határozó többi vevők orra elől, azok nem kis boszusságára, darabonként 2000 K.-ért. Ezek után természetesen megfizettem a 2%-ot a Gazdasági Egyletnek tekintettel arra: „add meg az Istennek a mi az Istenné, s a királynak, a mi a királyé.“ Azonban ezen alkalommal is, nemcsak ezen eladó 3 drb. bikámat állitottam ki — holott ezen darabonként 2000 K.-ért elkelt bikák bármelyikével megnyertem volna a székelykereszturi orsz. bikakiállitás campion dijának 100 koronára apadt összegét, hanem kiállitottam, éppen a vásár szinvonalának emelése czéljából azon két legkiválóbb bikámat is, a melyek egyike pár hó mulva az 1909 évi orsz. budapesti kiállitáson az I. dijat vitte el.

Az előadottak mérlegelése után az elfogulatlan olvasó közönségre bizom elbirálását annak, a szentdemeteri tenyészetnek volt-e szüksége erkölcsi és anyagi érdekében már előbb istállóról eladott legkiválóbb bikáit a székelykereszturi bikavásárokon kiállitani, vagy a székelykereszturi bikavásárokat rendező Gazdasági Egyesületnek?

De mert a Gazdasági Egyesület közgyülésének bölcsessége ezt nem igy fogta fel, a midőn az elől idézett határozatot meghozta, mely szerint eddigi módon kiállitott bikáimat — habár név emlitése nélkül — a kiállitás terhének, sérelmének nyilvánitotta: ezennel a nyilvánosság előtt tisztelettelyesen kijelentem, hogy bona-fide cselekedve, halvány sejtelmen sem volt arról, hogy jóindulatu áldozatkészségem egy testület bölcsessége által ide magyarázttathassék, s miután erről post-festa most sajnosan győződtem meg, elhatároztam és ennek folyamányaként tisztelettel kijelentem miszerint a Gazdasági Egyletnek általa sérelmesnek vélt terhére nem leszek, ez életben többet nem állitok ki bikát a székelykereszturi orsz. tenyészbika-kiállitás és vásáron, hanem azokat kizárólag szentdemeteri istállomból fogom eladni, arra kérve a jó Istent, adjon annyi bikát a mennyit ily módon jól értékesithetek!

Tudom, hogy ez által nem jó szolgálatot teszek a székelykereszturi orsz. bikakiállitás és vásárnak, de nem tehetek arról — csak sajnálom — hogy az udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület ezen elhatározásra kényszeritett. Mert olyan képtelen határozatnak nem vethetem magamat alá, hogy a midőn czikkecskémben vázoltam módon, nagy anyagi áldozat árán a bika vásár jelenének és jövőjének hasznos szolgálatokat teszek, még megfizessem a 2%-ot azon 2000 koronás bikáim után is melyeket istálomban adok el, s a balavásári vasuti állomáson vaggoniroztatok be és jelesen nem acceptálhatom azon — enyhén kifejezve — meggondolatlan határozatot „miszerint a kiállitásra *csak tenyészigazolványos állatok állithatók ki!*“ Hiszen tudvalevőleg, nemcsak minden megyének, de minden járásnak külön apa állat vizsgáló bizottsága van, s az ország annyi sok járásának ilyen bizottsága különböző módon, különböző elvek és nézetek szerint jár el, bélyegez és állit ki tenyészigazolványokat, melyek éppen ezért köztudomás szerint, csakis azon megyére érvényesek, de már a szomszéd megyére nem. Már pedig minden évben február utolsó és márczius 1 napján *Országos* bikakiállitás és vásár tartatik Székelykereszturon, mely a naptárakban is nyilván van tartva, ezen ország különböző vidékeiről, még Jász Nagy-Kun-Szolnok megyéből is lettek és lesznek tenyész bikák kiállitva addig a mig a székelykereszturi tenyész bikakiállitás és vásárokat a kérdésben lévő, s ehhez hasonló megfontolatlan és csak a kicsinyes irigység és magán érdek szülte határozatokkal, s az évről-évre mind jobban összesugorodó alamizsna szerü „nagybirtokosok“ dijaival telyesen le nem járatják.

Ugy látszik a közgyülésen senki sem gondolt arra, miszerint azon határozat, mely a kiállitott bikáknak a tenyészigazolvánnyal ellátását megköveteli, az imént felsorolt okokból a tőlünk távol álló szakférfiak előtt egyenesen nevetséges, az érdekelt megyére, s jelesen a kiállitásos vásárra szomoru.

Néhai feledhetetlen gazdatársaink: Kemény Béla báró, Pálffy Dénes, Dr. Török Albert, Szent-Királyi Árpád, Mezey Lajos, Somogyi Albert, az élők közül Gyárfás Endre, Id gróf Haller János és csekélységem is, el sem képzelhettük volna akkor a midőn hosszu évek előtt a picziny magot elvetettük, annak talaját kapálgattuk, öntözgettük, gyomlálgattuk egyszóval ápoltuk, dédelgettük, s ezen szeretettelyes munkánk folyamán évről-évre izmosodni, erősödni láttuk az igénytelen kis magból sudar fává fejlődött alkotásunkat a székelykereszturi Országos bikakiállitás és vásárt: hogy az utódok, kikre az a szép feladat várt, hogy a sudar fát minden viharral daczolni képes terebélyes fává növesszék — ilyen irányba vezethessék dédelgetett kincsünket, büszkeségünket, jogos reményünket a székelykereszturi bikakiállitásos vásárt s annak jövőjét.

Kérkedés nélkül elmondhatom, hogy én már megélhetek ezen vásár nélkül, s ezt be is fogom bizonyitani: azonban igen sokaknak szüksége van ezen jól megindult, jól fejlődött, de valljuk be magunk között, az utóbbi időben némileg visszafejlődő intézményre, szüksége van a köznek, az erdélyi részek, s jelesen a Székelyföld közgazdaságának. Kérve kérem a közérdekében annak jelenlegi irányitóit, fontolják meg mit cselekesznek, nehogy ugy járjon ezen annyira szükséges intézményünk, mint megyénk nemes középbirtokossága, melyből alig egy néhányan maradtunk meg váltó adósság nélkül, tiszta telekkönyvvel.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Faeladási hirdetés.

A korondi közbirtokosság (Udvarhelyvármegye) tulajdonát képező Korond község határában fekvő üzemtervi megjelölés szerint „D“ üzemosztály 4., 5., 6., 6/a, 7., 21., 22., 23., 23/a részletein 387·49 k. holdon lévő a Nagyméltóságu Földmivelésügyi Miniszter Ur 25412—1907. számu rendelete az udvarhelymegyei közigazgatási erdészeti bizottság 865—1907. számu véghatározatával és székelyudvarhelyi kir. járásbirósághoz 1908. V. 627—4. és 1909. V. 342—3. sz. végzése alapján eladásra engedélyezett összes luczfenyő és bükkfa anyag, mely hivatalos becslés alkalmával 2612m³ I. osztályu, 9853m³ II. osztályu, 13135m³ III. osztályu luczfenyő fűrészárut, 7072m² I. osztályu, 7211m³ II. osztályu, 5907m³ III. osztályu luczfenyő épületi fát 12799m³ bükkfát és 54917m³ bükk tüzifát tartalmaz és a melynek kikiáltási ára 178964 korona azaz Egyszázhetvennyolczezerkilenczszázhatvannégy korona, Korond községházánál 1910. évi **május hó 17-ikén** d. e. 10 órakor nyilvános szó és irásbeli árverésen a legtöbbet igérőnek eladatik.

Árverésbez csak ismerős, vagy kilétüket hitelesen igazolni tudó oly egyének bocsáttatnak, a kik köztudat szerint elég vagyoni biztositékkal birnak, a közbirtokossággal perben nem állanak, csőd alatt nincsenek.

Más nevében a fentiek érvényben maradása mellett, csak törvényszerü meghatalmazással ellátott egyének árverezhetnek.

Ha valaki egy részvénytársaság nevében árverez, ugy a felhatalmazás legalább is két czégjegyzésre jogosult tag által állitandó ki és a meghatalmazással együtt a hiteles czégjegyzési kivonat is bemutatandó.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.

Árverési és szerződési feltételek a korondi m. kir. járási erdőgondnokságnál Székelyudvarhelyen és alulirottnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Korond, 1910. évi április hó 29-én.

Venczel Lajos, közbirt. elnök.

Egy kitünően müködő Mücke-féle
csirkekeltető gép
helyszüke miatt, jutányos áron eladó
Megtekinthető: Király-u. 33. sz alatt.

Versenytárgyalási hirdetés.

A székelyzsombori vizrendezés érdekeltsége nevében nevezett község elöljárósága a község határában levő Kishomoród-patak és mellékágainak szabályozása, illetve meder tisztogatási munkálatai érdekében végrehajtandó mintegy 25970·0 m.³ földkiemelés vállalati biztositása czéljából az alábbi feltételek mellett nyilvános versenyt hirdet.

1. Az árlejtésen csakis hazai vállalkozók (kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesitésére törvényes képesitéssel, avagy hatósági engedélylyel birnak) vehetnek részt.

2. A brassói m. kir. kulturmérnöki hivatal által készitett terv, a munkálatokra vonatkozó kimutatás, részletes feltételek és szerződési, valamint ajánlati munkák a kulturmérnöki hivatalnál megtekinthetők, illetve vállalkozó rendelkezésére bocsáttatnak.

Ajánlattevők kötelesek egységáraikat ajánlataikban számjegyekkel és betükkel kiirni.

3. Az 1 kor. bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1910. évi **május hó 12-én** délelőtt 9 óráig Székelyzsombor község jegyzőjénél nyujtandok be és az addig beérkezett ajánlatok ugyanakkor fognak a község házánál nyilvánosan felbontatni.

4. Később érkezett távirati utou küldött, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az ajánlati egységárakkal számitandó vállalati öszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz vagy ilyenül elfogadható értékpapirok Székelyzsombor község pénztáránál előzetesen leteendő s a letéti elismervény az ajánlathoz csatolandó.

Székelyzsombor, 1910. évi április 25.

Községi Elöljáróság.

Faeladási hirdetmény.

Erked község elöljárósága közhirré teszi, hogy Erked községnek az erkedi vasuti állomástól mintegy 4 kilóméter távolságra lévő erdejében a község által vágatott 1470 azaz Egyezernégyszázhetven méter öl elsőrendü bükk tüzifája, ölenkénti 10 korona 50 fillér kikiáltási ára mellett Erked község hazánál 1910 évi **május hó 23-án** délelőtt 10 órakor zárt irásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek 2000 azaz Kettőezer koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt árverevést vezető kezéhez lefizetni vagy a zárt ajánlathoz mellékelni.

Árverési feltételek Erked község házánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Erked 1910 május 4.

Molnár János, jegyző. **Schenker János,** biró.

Sz. 174—1910. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1910. évi 1317 sz. végzése következtében Dr. Pál Ernő ügyvéd által képviselt udvarhelyi Zálogkölcsön intézet javára 280 kor. s járulékai erejéig 1910. évi márczius hó 17-ikén foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 840 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi királyi járásbiróság 1910. évi V. 101/2. számu végzése folytán 280 korona tőkekövetelés ennek 1910. évi január hó 14-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 117 korona 62 fillben már biróilag megállapitott költségek erejéig Abásfalván alperesnél leendő megtartására 1910. évi **május hó 10-ik** napjának, délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Okländ, 1910. évi április hó 27-én.

Pollák Ignácz, kir. bir. végrh.

Egy jó karban levő 4 ló erejü gözcséplő garnitura és 1 járgány jutányos áron eladó.
Értekezhetni **Özv. Veress Sándornéval**
Kadácson, Udvarhelymegye (u. p Kobátfalva).

Sz. 219—1910. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy az oklándi királyi járásbiróságnak 1910. évi Sp I. 188/9 számu végzése következtében Dr. Hinléder Ernő ügyvéd által képviselt Rigó József katona, homoródalmási lakós javára 101 K. 20 f. s jár. erejéig 1910. évi april hó 12 én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 640 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1 gőzgép és 1 vasas szán nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbiróság 1910-ik évi V. 130. p. számu végzése folytán 101 kor. 20 fill. tőkekövetelés, váltódij és eddig összesen 71 kor. 94 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig, Bardoczon, alperes birtokán leendő megtartására 1910. évi **május hó 19-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Okländ 1909. április 28-én.

Pollák Ignácz, kir. bir végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhely vármegye oklándi járásához tartozó homoródszentpáli segédjegyzói állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1000 korona törzsfizetés.

Az 1883. évi I. t.-cz. 6. szakasza, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. szakasza értelmében felszerelt pályázati kérvényeket pályázók folyó évi **május hó 7-ig** nyujthatják be hozzám.

Okländ, 1910. april hó 20.

Szabady Tivadar,
főszolgabiró.

Sz. 277—1910 végrh.

Arverési hirdetmény.

Alólirott birósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. értelmében közzé teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbiróság 1910 évi V. 100/1. sz. végzése következtében Dr. Váró Géza ügyvéd által képviselt Peifer Lipot végrehajtatónak 500 K. s jár. erejéig 1910. évi február 23-án kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 620 koronára becsült: ökrök és tüzifa nyilvános birói árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. jbiróság 1910. évi V. 10/02. sz. végzése folytán 500 kor. tőke s ennek 1908. évi augusztus hó 27-ikétől járó 5% kamatai s eddig összesen 57 kor. 50 fil-ben biróilag már megállapitott és a még felmerülendő költségek erejéig Parajdon 308 sz. a. való megtartására 1910. **évi május hó 14-ik** napjának délután 4 órája határidőül kitüzetik, hová venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a fent felsorolt ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-sai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Székelyudvarhely, 1910. évi április hó 25-én.

Nagy Lajos, kir. jbir. végrh.

Aljszétküldés!

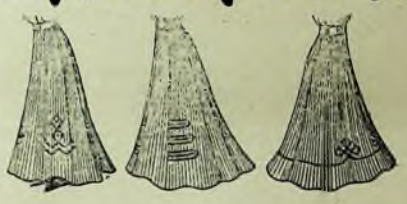

Pontosan az ábráknak megfelelően, a rendelő mértéke szerint készült, pompás szabásu aljakat ajánlunk
5, 8, és 12 kor.-ért.
Kérjen szövetmintákat és mértékvételi utas.
Bármely divatlapból kivágott és nekünk beküldött ábra alapján küldünk szövetmintak kapcsán árajánlatot
Lőwy Ernő és Társa
nőiruhavállalata PÉCSETT.
a Dunántul legnagyobb nöiruhakészitő üzeme

Sz. 3543—1910. tkvi.

Arverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Orbán Dénes székelyudvarhelyi lak. végrehajtatónak Kassai Ákosné Boros Eliza székelybetlenfalvi lakós elleni 232 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelybetlenfalvi 166 sz. tjkvben A† 407. 408 hrsz. ingatlanból adós 1/4 rész jutalék 800 korona az 571 hrsz. ingatlanbóli 1/4 rész jutalékra pedig 7 kor. 50 fillér kikiáltási árban Boros Károlyné Tamás Eliza haszonélvezeti joga fentartásával az Udvarhelymegyei takarékpénztár ezennel csatlakozottnak kimondott hitelező 821 kor. s járulékából álló követelés kielégitése végett is ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1910. évi **május hó 19 ik** napjának délelőtti 9 órakor a székelybetlenfalvi község házánál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1910. april 8 án

Mihály János, kir. tszéki biró.

Kitünő minőségü és legmagasabb szilárdságu PORTLANDCEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR czégnél.